

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 154/15

V Lucemburku dne 23. prosince 2015

Stanoviska generální advokátky ve věcech C-358/14 Polsko v. Parlament a Rada, C-477/14 Pillbox 38 (UK) Limited a C-547/14 Philip Morris Brands SARL a další

Generální advokátka považuje novou směrnici EU z roku 2014 o tabákových výrobcích za platnou

Zejména z velké části jednotná úprava balení, budoucí zákaz mentolových cigaret v celé Unii a zvláštní úprava elektronických cigaret jsou v souladu s právem

Generální advokátka Juliane Kokott dospěla ve svých dnes přednesených stanoviscích k závěru, **že nová směrnice EU z roku 2014 o tabákových výrobcích¹ byla vydána v souladu s právem.** Toto platí zejména pro jednotnou úpravu označování a balení tabákových výrobků (jako například velikost, minimální obsah, varování a přípustné informace), pro zákaz mentolových cigaret platný v celé Unii od 20. května 2020 a pro zvláštní úpravu elektronických cigaret. Žádný z argumentů, které Polsko, podporované Rumunskem, uvedlo proti zákazu mentolových cigaret², není opodstatněný, žalobu Polska na neplatnost je proto nutno zamítnout. Rovněž přezkum otázek, které předložil anglický High Court, u něhož různé podniky³ podaly žaloby proti provedení směrnice do britského práva, neodhalil nic, čím by mohla být dotčena platnost směrnice.

Podle názoru generální advokátky J. Kokott unijní normotvůrce **nepřekročil široký prostor pro uvážení**, který mu přísluší pro zajištění toho, aby tabákové a související výrobky mohly být za jednotných podmínek uváděny na trh v celé Unii, a nepřehlédl přitom základní cíl vysoké úrovně ochrany zdraví.

Část směrnice, kterou bylo nutno v této souvislosti přezkoumat, se opírá o správný právní základ (a to o právní základ pro harmonizační opatření na vnitřním trhu⁴) a není v rozporu ani se zásadami rovného zacházení, volné hospodářské soutěže, proporcionality, právní jistoty a subsidiarity nebo povinností uvést odůvodnění, ani se základními právy výrobců nebo prodejců, konkrétně se svobodou podnikání, svobodou projevu a vlastnickým právem.

V souvislosti s jednotnou úpravou označování a balení tabákových výrobků generální advokátka J. Kokott mimo jiné konstatuje, že požadavky týkající se formy (kvádrový tvar), velikosti a minimálního obsahu krabiček cigaret jsou přiměřené. Tyto požadavky přispívají zvláštní mírou k tomu, aby se zvýšila viditelnost zdravotních varování a maximalizoval se jejich účinek. Kromě toho pak při rozhodování o koupi sehraje menší roli faktor skvělosti nebo faktor potěšení, který může být spojen s neobvyklými nebo mimořádně nápadnými baleními, ale i zvědavost, která by mohla být spojena s novým nebo neobvyklým balením. Minimální obsah dvaceti cigaret kromě toho zvyšuje, zejména pro mladistvé a mladé dospělé, zábranu ke koupi. Není dále ani svévolné,

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES (Úř. věst. L 127, s. 1).

² Směrnice obecně zakazuje prodej cigaret (a tabáku k ručnímu balení cigaret) s charakteristickou příchutí. Činí-li objemy prodeje, jako u mentolových cigaret, v celé Unii 3 % nebo více, platí tento zákaz až od 20. května 2020. Polsko svou žalobou napadlo jen zákaz prodeje mentolových cigaret.

³ Britský podnik Pillbox, který pod firemním názvem „Totally Wicked“ vyrábí a uvádí na trh elektronické cigarety, jakož i různí výrobci tabákových výrobků, konkrétně společnosti Philip Morris Brands SARL, Philip Morris Limited (PMI), jakož i společnost British American Tobacco UK Limited (BAT), za účasti dalších výrobců tabákových výrobků nebo dodavatelů pro tabákový průmysl, konkrétně společností Imperial Tobacco Limited, JT International SA, Gallaher Limited, Tann UK Limited, Tannpapier GmbH, V. Mane Fils, Deutsche Benkert GmbH & Co KG, Benkert UK Limited jakož i společnosti Joh. Wilh. Von Eicken GmbH.

⁴ Článek 114 SFEU.

ani nepřiměřené vyhradit zdravotním varováním (která se skládají z předepsaného textu a k němu příslušné fotografie) podíl povrchu, který od nynějška⁵ činí 65 %, jak přední, tak i zadní strany jednotkového balení. Směrnice také právem zakazuje uvádět na baleních výrobků i pravdivé výroky, pokud tyto výroky staví tabákový výrobek do klamně pozitivního světla a tím vytvářejí dodatečnou pobídku k prodeji nebo spotřebě. Například i cigareta pocházející z ekologické produkce je a i nadále zůstává výrobkem, který je mimořádně škodlivý pro zdraví. Vzhledem k tomu, že směrnice stanoví jen základní design, ponechává také ještě prostor pro dodatečné vnitrostátní standardy balení, například barevnost ploch, které nejsou vyhrazeny pro zdravotní varování (případně až po zavedení neutrálních balení, tzv. „plain packaging“).

V souvislosti se zákazem mentolových cigaret generální advokátka J. Kokott zdůrazňuje, že mentol, stejně jako všechny ostatní charakteristické příchutě, může v zásadě vést k tomu, že zpravidla docela trpkou, ba dokonce štiplavou chuť tabákového kouře zjemní nebo překryje. Tím vzniká vážné nebezpečí, že ochucené cigarety usnadní zahájení užívání tabáku nekuřáky a návykovým kuřákům ztíží ukončení závislosti na nikotinu. Dosavadní vnitrostátní právní úpravy týkající se používání charakteristických příchutí v tabákových výrobcích představovaly pestré směsici. I pokud jde zvláště o mentolové cigarety, existovaly rozdíly. Unijnímu normotvůrci nelze vytýkat zjevně nesprávné posouzení, pokud vychází z toho, že zde existuje problém přeshraničního rozměru, který nelze vyřešit jen na úrovni členských států, nýbrž který lze vyřešit jen na úrovni Unie. Nezbytnost celounijního zákazu všech charakteristických příchutí, včetně mentolu, nelze zejména s ohledem na zásadu obezřetnosti a na požadavky WHO vážně zpochybnit. V každém případě není zjevně nepřiměřené dát při vydávání harmonizačních opatření na vnitřním trhu přednost vysoké úrovni ochrany zdraví, o kterou Unie usiluje, před případnými hospodářskými a sociálními zájmy, a to tím spíše vzhledem k velkorysému přechodnému období stanovenému pro mentolové cigarety.

V souvislosti se zvláštní právní úpravou pro elektronické cigarety poukazuje generální advokátka J. Kokott na skutečnost, že se tato právní úprava ve více bodech jasně liší od pravidel platných pro tradiční tabákové výrobky. Stanoví mimo jiné oznamovací povinnost s šestiměsíčním odkladným obdobím, zvláštní varování, maximální obsah nikotinu v množství 20 mg/ml, povinnost přiložit příbalový leták, vlastní zákaz reklamy a sponzorství, jakož i povinnost předkládat každoročně informace. Tato zvláštní právní úprava je však relativně mírná, a to jak v porovnání s pravidly platnými pro tradiční tabákové výrobky, tak i v mezinárodním porovnání, a v konečném důsledku proto není nepřiměřená. Generální advokátka J. Kokott v této souvislosti vyzdvihuje, že se v případě elektronických cigaret jedná o nový a – v každém případě pro široké kruhy obyvatelstva – dosud relativně málo známý produkt, pro nějž navíc existuje rychle se rozvíjející trh. Kromě toho nebylo zjevně chybné nebo nepřiměřené vycházet při vydávání harmonizačních opatření na vnitřním trhu z toho, že s elektronickými cigaretami mohou souviset rizika pro zdraví lidí a tento produkt může – především u mladistvých a mladých dospělých – vést k závislosti na nikotinu a v konečném důsledku i ke spotřebě tradičního tabáku. Také v případě elektronických cigaret mohl unijní normotvůrce – mimo jiné vzhledem k podstatným rozdílům mezi právními úpravami členských států a přeshraničnímu rozměru problému – vycházet z toho, že si tento problém vyžaduje právní úpravu na úrovni Unie.

Pokud jde o dodržení **zásady subsidiarity** při vydání nové směrnice o tabákových výrobcích, je podle názoru generální advokátky J. Kokott dostatečně doloženo, že unijní normotvůrce měl k dispozici obsáhlý materiál, o který mohl posouzení týkající se dodržení zásady subsidiarity opřít. Přesto unijnímu normotvůrci naléhavě radí, aby **do budoucna upustil od floskulovitých formulací** týkajících se zásady subsidiarity, které jsou uvedeny ve směrnici a místo toho preambuli příslušného unijního právního aktu obohatil argumentací k zásadě proporcionality, která budou dostatečně věcná a více přizpůsobená příslušnému opatření.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

⁵ Až doposud byl požadavek 30 % přední strany jednotkového balení a 40 % jeho zadní strany.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné znění stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na Europe by Satellite ☎ (+32) 2 2964106